

Ж. М. Перцева

Ковалевський Павло Іванович

КОВАЛІВСЬКИЙ Павло Іванович (1849, містечко Петропавловськ Павлогр. пов. Катериносл. губ., нині смт Петропавлівка Дніпроп. обл., за ін. даними – Харків – 1923, Петроград, нині С.-Петербург) – лікар-психіатр. Доктор медицини (1877). Закін. Катериносл. духовну семінарію, Харків. університет (1874), де був залиш. для підготовки доктор. дис., від 1877 працював доцент кафедри спец. патології і терапії, 1884 створив при Університеті першу в Україні самот. каф. психіатрії, а також психол. лаб., від 1889 – декан мед. ф-ту. 1892–97 – ректор Варшав. університету; 1903–06 – завідувач кафедри психіатрії Казан. університету (Росія). Згодом переїхав до С.-Петербурга, викладав судову психіатрію в Університеті, на поч. 1920-х рр. працював у психіатр. відділ. Микол. військ. шпиталю. Брав участь у діяльності громад. організацій, зокрема Комітету Червоного хреста, Інституту братів милосердя. 1883 – засн. і до 1896 – ред. ж. «Архив психиатрии, неврологии и судебной психопатологии»; видавав «Журнал медицины и гигиены», «Русский медицинский вестник», «Вестник идиотии и эпилепсии», «Вестник душевных болезней». Обґрунтував концепцію про роль кровообігу в обміні речовин у ЦНС, вважаючи, що причиною всіх душев. хвороб є порушення живлення нерв. елементів. Вивчав сифілітичні ураження нерв. системи, проблеми судової психіатрії, невропатології дит. віку. Розробив класифікацію псих. хвороб. Автор праць з історії «Народы Кавказа», «Завоевание Кавказа Россией», «История Малороссии», «История России с национальной точки зрения». Застосовував істор. аналіз у практ. психіатрії. У 2-том. «Психологических эскизах из истории» (перевид. – К., 1994; Москва, 1995) на прикладах з життя Івана Грозного, Петра III, Жанни д'Арк, Павла I, Наполеона та ін. К. показав динаміку різних псих. станів, роль середовища і спадковості у генезисі хвороб.

Основні праці

Судебно-психиатрические анализы: для медиков и юристов: В 2 т. Х., 1881; Психиатрия. Т. 1. Общая психопатология. Х., 1886; Лечение душевных и нервных болезней. Х., 1889; Пьянство, его причины и лечение. Х., 1889; Психология преступника по русской литературе о каторге. С.-Петербург, 1900; Отсталые дети (идиоты, отсталые и преступные дети), их лечение и воспитание. С.-Петербург, 1906; Основы психологии человека. Петроград, 1917.

Рекомендована література

1. Петрюк П. Т. Павел Иванович Ковалевский – известный отечественный психиатр // История Сабуровой дачи. Успехи психиатрии, неврологии, нейрохирургии и наркологии: Сб. науч. работ Укр. НИИ клин. и эксперим. неврологии и психиатрии и Харьков. город. клин. психиатр. больницы № 15 (Сабуровой дачи). Х., 1996. Т. 3;
2. Вчені Харківського державного медичного університету (1805–2005). Б. м. р..

Бібліографічний опис:

Ковалевський Павло Іванович / Ж. М. Перцева// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-8935>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).